

Etički kodeks medicinskih sestara i zdravstvenih tehnicara

Gordana Panova

Osnovnih zadataka medicinske sestre je promocija zdravlja, sprečavanje bolesti, obnavljanje zdravlja i ublažavanje patnje. Sa zdravstvene zaštite su neraskidivo povezani č ljudskih prava, posebno pravo na život i poštovanje ljudskog dostojanstva. Rad medicinske sestre je značajan utjecaj na ljudsko zdravlje i život. Ovom akvizicijom sestre imaju puno odgovornosti, koje se ne mogu definirati samo zakonima i propisima, važnost etičkog stava pojedinca, što je rezultiralo iz svoje moralne vrijednosti. Etički kodeks ima za cilj da pomogne sestri u oblikovanju vrijednosti i ohrabrenje u radu sestrinske prakse. Sestra je zagovornik prednosti pacijenta i daje mu fizički, mentalno, društveno, duhovne i moralnu podršku. Kodeks je namijenjen svim medicinskim sestrama i njene kolege u staračkom timu. Medicinske sestre koji već ostvarivaju profesije, je osnova za etičko razmatranje svog rada. Poštovanje i razvoj humane vrijednosti struke omogućava sestre rast ličnosti i zadovoljstvo poslom. Poštujući odredbe Etičkog kodeksa za medicinske sestre i tehničari Makedonije obavezno za svaku sestru i drugih članova starački timova.

Načela Etičkog kodeksa

Etički kodeks medicinskih sestara i medicinskih tehničara Makedonije pokriva devet načela. U prvih šest odnosi na medicinske sestre i pacijenta, sedmi za medicinske sestre i kolege u osmom sestra i društva, a deveti u medicinske sestre i profesionalne organizacije.

I. Princip: Sestra je odgovorna za očuvanje ljudskog života i zdravlja. Njihov rad dužan je da izvrši humano, profesionalno i odgovorno u odnosu na pacijenta da poštuje svoje individualne navike, potrebe i vrijednosti.

II. Princip: Sestra poštuje pravo pacijenta da izabere i donošenje odluka.

III. Princip: Sestra je potrebno da profesionalne tajnosti podataka zdravstveno stanje pacijenta o uzrocima, okolnostima i posljedicama ove situacije.

IV. Princip: Sestra poštuje dostojanstvo i privatnost pacijenta u svim stanja zdravlja, bolesti i smrti.

V. Princip: Sestra nudi nadležnom brigu o pacijentu.

VI. Princip: Odluke sestra na bazi za dobrobit pacijenta.

VII. Načelo: liječenje pacijenta treba gledati kao zajednički napor stručnjaka iz različitih zdravstvenih zanimanja: medicinska sestra je svjesna pripadnost koja prepoznaje i poštuje rad kolega.

VIII. Princip: Sestra će postupiti u skladu sa smjernicama, koje pružaju bolje zdravlje i dalji razvoj života.

IX. Princip: profesionalna organizacija medicinskih sestara prihvatiti odgovornost za razmatranje i razvoj etičkih principa u zdravstvu.

Sestra mora biti strpljiva i dozvoli i rodbine da govore o svojim brigama i strahovima uzrokovane iz planirane intervencije - u ovom slučaju bilješke pacijenta i mentalne spremnosti za operaciju i dobiti informacije o uzrocima straha i anksioznosti u pacijenta i rodbina. Sestra mora planirati raspored rada, tako da daje vrijeme za slušanje pacijenta i njihovih rođaka i pružiti im odgovore na svoja pitanja. Dodir je jedan od načina da komunicira sa pacijentima i rodbinom. Umirujuće izjave (npr. I Ja ću se pobrinuti za tebe), oni znače puno. Pacijent je manje straha ako je dobro psihološko spreman za rad. Također, manje straha, ako se upoznaju sa uređajima koji će biti i treba imati nakon operacije (infuzije, kisik, urinarni kateter ....). Obim informacija je često značajna od prethodno iskustvo, interes i oštećenje pacijenta i rodbine. Najvažnije Informacije za pacijente i rođaci su svrhu i provedbu postupaka i intervencija kao i ishrana. Priprema kože i operativno na terenu, u svrhu premedikacija, transport do operacione sale, važnost ne buđenja, post-operativnih aktivnosti. Pacijent može primiti u večernjim satima na dan prije operacije sredstvo za smirivanje i za spavanje.

Medicinska sestra predstavlja vizualni analogni skali za procijenivanje bol kod pacijenata, koja će biti bolje definirana nakon operacije, i videti koliko to boli. Posebnu pažnju treba posvetiti pacijentima kojima će operacija dovesti do promijenjenih slika tijela, jer to također uzrokovati promjene u percepciji samopoštovanja. Pacijent ima osjećaj inferiornosti, nesigurnost, sram i strah da će zbog razlike biti izbačen od društva.

Eticki pristup i procedure na dan operacije i opšte anestezije

Na dan operacije procijeniti stanje pacijenta, higijene pacijenta, za uređivanje, priprema se operativno polje, osigurati sigurnost pacijenta i dati premedikacija. Procjena stanja pacijenta. Sve promjene u pacijenta (groznica temperature, loše mentalno stanje, promjene kože, itd). Informacije koje će medicinska sestra prijaviti na doktor- operatera. Na dan operacije medicinska sestra mjeri u pacijenta temperatura tijela, krvni pritisak, i puls; izvršiti daljnje istrage na naručenje i intervencije, i organizirati blagovremeno izvještaje. Higijenski brigu o pacijentu prije operacije i opće anestezije. Kao što je već gore spomenuo, pacijent okupajte bez sapuna, pere zube i stavio na svježe donje rublje. Fiksni pacijent napraviti kupanje u krevet, oralna higijena i svježe posteljinu.

Klucne reci:promocija zdravlja, Etički kodeks, pacijenta, operatera.